Lietas Nr. C31452610
Lietas arhīva Nr. C-0058-16/8

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2016.gada 29.martā

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese E. Stelte-Auziņa,
ar tiesas sēžu sekretāru R. Iesaliņu,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2010.gada 11.novembrī akciju sabiedrība /Nosaukums A/ (turpmāk tekstā – prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret /pers. A/ (turpmāk tekstā – atbildētājs) par parāda piedziņu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1330., 1587., 1652., 1934., 1943., 1753., 1756., 1716., 1717., 1720., 1722.pantu un Civilprocesa likuma 127., 26., 34., 41. un 195.pantu.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja pamatparādu Ls 17204,29 (24479,50 *euro*), procentus Ls 402,04 (572,07 *euro*) un līgumsodu Ls 7819,34 (11125,92 *euro*), kopā Ls 25425,68 (36177,48 *euro*), piedzīt visus tiesāšanās izdevumus un atzīt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no parāda pamatsummas.

Saskaņā ar 2005.gada 25.oktobra Kredītlīnijas līgumu Nr.KT05479 un tā grozījumiem prasītāja izsniedza SIA "/Nosaukums B/" (turpmāk tekstā- aizņēmējs) kredītu kredītlīnijas aizdevumu veidā Ls 35000,00 apmērā. 2005.gada 26.oktobrī prasītāja un atbildētājs noslēdza Galvojuma līgumu Nr./līguma numurs/ ar kuru Galvinieks bez nosacījumiem un neatsaucami uzņemas nedalīti kā pats Parādnieks atbildēt Kreditoram par Parādnieka parādu. 2010.gada 26.februārī prasītāja nosūtīja paziņojumu Nr.2010-21.18.7-0676 par parāda samaksu, pieprasot divu darba dienu laikā kopš paziņojuma saņemšanas samaksāt visu parāda summu. Atbildētājs parādu nav samaksājis.

[2] 2012.gada 5.decembrī atbildētājs iesniedzis rakstveida paskaidrojumus par celto prasību tiesā, kuros norādīts, ka prasību neatzīst. Paskaidro, ka viņš kā galvotājs iepriekš nav iepazīstināts ar vienošanos par grozījumiem Kredīta līgumā Nr./līguma numurs/. Atbildētāja ieskatā prasītājai tas bija jāizdara, līdz ar to atbildētājs šīs vienošanās neatzīst sev par saistošām.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis /pers. B/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un motīviem, un lūdza piedzīt pamatparādu 24479,50 *euro*, kavētos procentus par periodu no 15.07.2009. līdz 26.08.2009. 572,07 *euro* un līgumsodu par periodu no 17.08.2009. līdz 05.11.2010. 11125,92 *euro*, kopā 36177,48 *euro*. Papildus paskaidroja, ka atbildētājs ar savu parakstu apliecināja, ka viņš ir iepazīstināts ar vienošanās Nr.2., 3., 4., 5., 6. par grozījumiem Kredīta līgumā Nr./līguma numurs/.

Atbildētājs un viņa pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradušies, neierašanos attaisnojošus dokumentus tiesā nav iesnieguši, nav lūguši izskatīt lietu pēc būtības bez viņu klātbūtnes vai atlikt lietas izskatīšanu. Par tiesas sēdi atbildētājam un viņa pārstāvim paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56. un 156.pantu tiesa uzskata par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes tiesas sēdē.

M o t ī v u d a ļ a

[4] Noklausījusies prasītājas pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē un novērtējusi lietas materiālus kopumā, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[5] Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījums vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civillikuma 1512.pantu, pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos. Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildījuma grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

[6] Prasītāja parāda esamības faktu pamato ar šādiem rakstveida pierādījumiem:

1) ar 2005.gada 25.oktobrī starp prasītāju un SIA "/Nosaukums B/" noslēgto Kredīta līgumu Nr./līguma numurs/ ar grozījumiem, kas apliecina, ka prasītāja izsniedza, bet SIA "/Nosaukums B/" pieņēma naudas aizdevumu Ls 35000 (49800,51 *euro*) apmērā.

Saskaņā ar Kredīta līguma 6.2. un 16.1.punktu aizņēmējam par nolīgto maksājumu atmaksas kavējumu bija jāmaksā līgumsods 36% gadā no kavētas summas par katru nokavēto dienu. Kredīta līguma 13.2.punkts noteic, ka kredītlīnijas lietošanas termiņš ir diena, kad beidzas kredītlīnijas lietošanas termiņš, kad Aizņēmējam pilnībā ir jābeidz atmaksāt prasītājai visi līguma darbības laikā saņemtie kredītlīnijas aizdevumi un jābūt samaksātiem visiem ar kredītlīnijas aizdevumiem saistītiem blakus maksājumiem- aprēķinātiem kredītlīnijas aizdevumu procentiem, komisijas maksām un līgumsodiem. Kredīta līguma 3.2.punkts noteic, ka kredītlīnijas slēgšanas termiņš ir 2009.gada 26.augusts.

2) ar 2005.gada 26.oktobrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgto Galvojuma līgumu Nr./līguma numurs/, kas apliecina, ka SIA "/Nosaukums B/" saistību nodrošināšanai atbildētājs uzņēmās atbildēt par SIA "/Nosaukums B/" saistību kā pats parādnieks;

3) ar 2010.gada 26.februāra Paziņojumu par parāda samaksu Nr.2010-21.18.7-0676, kas adresēts atbildētājam un apliecina, ka prasītāja informējusi atbildētāju, ka 2009.gada 26.augustā ir iestājies kredītlīnijas slēgšanas termiņš un parādnieks nav samaksājis aizdevumu pilnībā un, ka ar Galvojuma līgumu Nr./līguma numurs/ atbildētājs uzņēmās kā pats parādnieks atbildēt par SIA "/Nosaukums B/" saistībām, kas izriet no 2005.gada 25.oktobra Kredītlīnijas līguma Nr.KT05479. Saskaņā ar Galvojuma līguma 2.1.2.punktu atbildētājam ir jāatmaksā visu saņemto aizdevumu pilnā apmērā, kā arī ar to saistītos blakus maksājumus divi dienu laikā kopš paziņojuma saņemšanas.

[7] Saskaņā ar Civillikuma 1425.pantu, katra saistība jāizpilda pilnā apmērā, un nevienu nevar piespiest apmierināties tikai ar kādas saistības daļas izpildījumu. Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Atbilstoši Civillikuma 1427.pantam, pie tiesiska darījuma būtības pieder tā taisītāja gribas izteikums, bet divpusējā vai vairākpusējā darījumā vajadzīgs visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums. Kamēr griba nav vēl izteikta, tai nav nekāda tiesiska spēka. Saskaņā ar Civillikuma 1512.pantu, pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos.

Civillikuma 1692.pants nosaka, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņa parāda. Civillikuma 1698.pants nosaka, ka galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem. Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai, kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī, kad tāda tiesība bijusi noteikti piešķirta.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto atbildētāja kopējā parāda summas apmēru, jo atbildētājs pret summu nav pamatoti iebildis. Atbildētāja paskaidrojumos minēto kritiku, kura izteikta bez konkrēta pamatojuma, nevar uzskatīt par pamatotiem iebildumiem. Tiesai nav pamata apšaubīt parāda esamību, jo to apliecina rēķina izdruka un, saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo. Tāpat atbildētājs iebildumus pret pušu noslēgto līgumu pēc būtības nav izteicis un līgumu nav apstrīdējis ne kopumā, ne kādā tā daļā ceļot prasību.

Līdz ar to, tiesa atzīst, ka prasītāja ir pierādījusi savu tiesību pēc prasījuma. Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama parāda pamatsumma 24479,50 *euro*.

[8] Civillikuma 1756.pantā ir noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Darījuma puses ar Līguma 4.1., 4.2.. 4.3. un 14.1punktu pielīgušas aizņēmēja pienākumu maksāt procentus par aizdevuma izmantošanu.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.pants) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Savukārt Civillikuma 1946.panta pirmā daļa noteic, ka procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai, ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Pie šādiem apstākļiem, atzīstams, ka, saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, ir piedzenami procenti par aizdevuma līdzekļu izmantošanu par periodu no 2009.gada 15.jūlija līdz 2009.gada 26.augustam 572,07 *euro* apmērā.

[8] Atbilstoši Civillikuma 1716.pantam, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Savukārt, Civillikuma 1652.panta 3.punkts noteic, ka parādnieka nokavējums iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Lietā nav strīda, ka līgumā noteiktajā termiņā aizņēmējs maksājumus nav veicis, tādējādi pieļaujot nokavējumu, kādēļ viņam, atbilstoši līguma 6.2. un 16.1.punktam, ir pienākums maksāt līgumsodu. Prasītāja līgumsodu ir aprēķinājusi 11125,92 *euro* apmērā. Tā kā aizņēmējs pieļāvis līgumsaistību nepienācīgu izpildi attiecībā uz maksājumu veikšanu, tiesa atzīst, ka ir pamats līgumsoda piemērošanai.

[10] Judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesiskajās attiecībās sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu par vispārēju principu atzīstams soda samērīguma princips, un judikatūrā atzīts, ka jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu, izvērtējot konkrētos lietas apstākļus, izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (SKC-113/2010). Šobrīd uz lietas izskatīšanas dienu likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda samērīgumu un piemērošanu līgumattiecībās Civillikuma 1716.panta trešajā daļā atzīstot, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Lai arī minētā panta noteikumi nevar tikt tieši piemēroti pušu tiesiskajās attiecībās, jo līgumsods ir aprēķināts par laika periodu līdz minētās normas spēkā stāšanās brīdim, tomēr tiesas vērtējumā tā ir atzīstama par likumdevēja noteiktu mērauklu soda samērīgumam.

Tiesa atzīst, ka līgumsods piedzenams 10 % apmērā no galvenā parāda summas, līdz ar to prasījums par līgumsoda piedziņu ir apmierināms daļēji. Atbilstoši prasītājas iesniegtajam galvenā parāda aprēķinam, piedzenamā līgumsoda 10 % no galvenā parāda summas apmērs ir 2447,95 *euro*, bet prasība par līgumsoda 8677,97 *euro* apmērā piedziņu – noraidāma.

[11] Tā kā ar 2005.gada 26.oktobra galvojuma līgumu Nr.KT05479/G-1 ar tā grozījumiem atbildētājs ir galvojis kā pats parādnieks atbildēt kreditoram par parādnieka parādu, kāds varētu rasties no Pamatlīguma, tai skaitā arī maksāt procentus, līgumsodu un citus pieprasītos maksājumus (līguma 2.1.punkts), procenti un līgumsods piedzenams arī no atbildētāja.

[12] Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summu piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1763.panta 1.punktam nosakāms, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis aizdevuma summas lielumu. Civillikuma 1765.panta ceturtā daļa nosaka, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu. Tiesa atzīst, ka nosakāmas prasītāja tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei, saņemt no atbildētājas likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no parāda pamatsummas.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, no atbildētāja prasītājas labā piedzenami prasītājas samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 774,41 *euro* apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro* apmērā, kopā 779,11 *euro*.

[14] Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nesedz prasītājas iemaksa – 47,47 *euro*, piedzenami no atbildētāja valsts labā.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Ņemot vērā iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8., 34., 35.panta 1.daļas 1.punkta, 41.panta 1.daļas, 92.-97.pantu, 189.-193.pantu, 195., 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, galveno parādu 24479,50 *euro,* aizdevuma lietošanas procentus 572,07 *euro,* līgumsodu 2447,95 *euro* un tiesas izdevumus 779,11 *euro*, kopā 28278,63 *euro* (divdesmit astoņi tūkstoši divi simti septiņdesmit astoņi *euro* un 63 centus).

Atzīt AS "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos sešus procentus gadā no parāda pamatsummas.

Prasību daļā par līgumsoda 8677,97 *euro* apmērā piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 47,47 *euro* (četrdesmit septiņus *euro* un 47 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma teksta sagatavošanas dienas – 2016.gada 29.marta, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese: E. Stelte-Auziņa